

II. József, „a kalapos király” (Tk. 57-58. old., Atlasz 22/a)

1. II. József uralkodása (1780-1790)

- nem koronáztatta meg magát (ezért hívták kalapos királynak),
- célja: egy egységes, jól szervezett, központilag irányított állam
  - a, a Habsburg Birodalmat 13 részre osztotta,
  - b, a vármegyék helyére 10 magyar kerület jött létre.
- jelmondata: „Mindent a népért, semmit a nép által”.
- felvilágosult önkényuralmat gyakorolt, rendeleti úton kormányzott (korszerűsítette az államigazgatást).

2. II. József rendeleti kormányzása

- 1781 – türelmi rendelet
  - a, szabad protestáns vallásgyakorlás,
  - b, lehetőség állami hivatalok viselésére.
- 1781 – cenzúra rendelet
  - a, pápai bullák (oklevelek) előzetes udvari ellenőrzése,
  - b, a Rómának küldött egyházi jövedelmek zárolása,
  - c, több „hasztalan” szerzetesrend feloszlata.
- 1782 – VI. Pius pápa Bécsbe utazott (fordított Canossa-járás)
(II. József nem vonta vissza az egyházat érintő rendeletét)
- 1784 – nyelvrendelet (német lett a hivatalos nyelv)
- 1785 – jobbágy rendelet
  - a, nincs örökös jobbágyi státusz,
  - b, célja: nemesi adómentesség megszüntetése, általános földadó bevezetése.
- 1786 – rendelet a koporsó használata ellen
(VI. Pius pápa kiátkozta az egyházból)
- 1788 – új háború a törökök ellen
  - a, az oroszok oldalán harcolt,
  - b, halálos betegséget szerzett.
- 1790 – halálos ágyán - türelmi és jobbágyi rendeletén kívül - az összes rendeletét visszavonta (ezt hívják nevezetes tollvonásnak).
- szobrának felirata: „A közjónak élt, nem sokáig, de teljesen”.

Házi feladat: Atlasz alapján összegyűjteni (leírni) a 10 magyar kerületet.